

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

UN MALALT QUE S' ACABA

—Té, Alejandrito, pren: veyám si aixó 't reanima una mica.

UNA SENMANA DE PROBA

BRAVA senmana la que acabém de passar els barceloníns!

Comensa ab la publicació de un escrit imbecíl que dona lloch á escenas tumultuarias y á una protesta general unánime, afermantse ab ella una vegada més la serenitat d' esperit de un poble digne, y acaba ab una batalla campal y ab una nova bomba. La bomba final qu' es de rigor en els castells de foch.

L' article del mal aconsellat senmanari que tingué la poca latxa ó la imprevisió de publicarlo era una ofensa tant ó més que á las donas castellanas, als sentiments honrats del nostre poble, que no consentirá may que certas passións desatentadas rebassin els límits de lo just, de lo decent y de lo licit.

Y per aixó la protesta sigué tan general y completa; y per aixó el mateix senmanari tractá de cubrir la seva etzagallada pretextant que havia sigut víctima de una sorpresa. Se podrá admetre ó rebujar aquesta excusa; pero sempre quedarà en peu que l' ofensa ha desaparegut desde l' instant que ningú ni 'ls mateixos qu' en malhora la estamparen s' han atrevit á sostenirla, ni á justificarla. La veritat es que 'l poble catalá en massa la va esborrar, la va rentar del tot aqueixa ofensa ab la seva protesta sincera, expressiva, filla lligítima de un seny clar y de un cor net, que son sos distintius característichs, obrant sense por ni hipocresía, en compliment de un deute de consciencia.

Pero cal descartar de aquesta actitud digna y honrosa als busca-rahóns de sempre que del cas pretenueren treure'n un determinat profit polítich. Propagandistas del escándol, infladors del agravi, fingidors de una indignació tan menos sincera com més sorollosa, organisadors de la bullanga y 'l desori, repartidors injustos de responsabilitats, que no reparan en llansar la culpa de un sér anónim y despreciable sobre 'l moviment general de tot un poble que té per objecte la dignificació de Catalunya y per norma única y constant la pacificació dels esperits; ben bé 's pot dir que 'ls seus atropellos y salvatjadas resultan tan odiosos y reprobables com la mateixa publicació del escrit ab que pretenueren motivarlos. En una ciutat europea y progressiva no 's pot consentir l' aillanament de moradas, ni 'l corre la pólvora pels carrers. Aixó á l' Africa, may á Barcelona.

Que 'ls agents de l' autoritat, testimonis passius de las sevas expansions kabilenyas, els deixessin obrar al seu arbitre, com si 'ls guardessin las espatllas, es cosa que augmenta encare la gravetat dels fets, donant peu á que 's digui lo que no pot ser, y no obstant se vé repetint, aixó es, qu' existeixen certas connivencias, que farían completament impossible la vida á Barcelona. Perque si 'ls gossos de guarda s' entenguessin ab els llops ¿qué fora de la remada?

*
*
*

Naturalment que fins no admetent aquesta repugnant complicitat, y sí tant sols una certa tolerancia ó fluixetat en el compliment del deber estricte, que assegura la impunitat dels culpables, aquests ne tenen prou y massa pera creixers en las sevas atrocitats y arriban á considerarse invencibles.

Aixís se comprenen y s' explican els gravíssims

successos del diumenje. Sense qu' estiguin relacionats directament ab la qüestió del article de *La Tralla*, venen á ser ja que no una conseqüencia, una segona part de la mateixa obra de abominació. A jutjar dels fets, per la intolerancia, la incultura que revelan, y 'l salvatjisme y l' impunitat ab que 's realisaren, se ha de deduir que son obra de uns mateixos actors. Tothom ho creu y tothom ho diu: una nova hassanya de la kábila, pero aquesta vegada més irritant y més indigna perque s' ha derramat sanch humana.

Podrém no estar conformes ab las ideas dels que fan de la religió un instrument polítich; pero sempre hauríam de reconeixer qu' están en el seu perfecte dret al realisar actes legals al amparo de la Constitució del Estat. Nosaltres no defensarém may ideas que no son las nostras; pero 'ns imposarém sempre 'l deber de respectar las agenas, per obligar á que las nostras siguin igualment respectadas.

Ja estém segurs que de aquest sentiment en participa Barcelona entera, sense distinció de classes socials ni de partits, perque aquell sentiment es l' única clau de la veritable llibertat.

¿Quí es, donchs, que no condemnará ab la major energia l' agressió de que sigueren objecte 'ls católichs, al sortir diumenje del *meeting* de las Arenas? Ab la mateixa forsa, ab el mateix esperit d' equitat y de justicia s' hauria de condemnar, dat cas que s' hagués comés en contra de qualsevol altra agrupació, en contra dels republicans, en contra dels lliurepensadors, en contra dels anarquistas. Hi ha una idea superior á totes: llibertat. Si 'ls católichs han acabat per reconeixerla y practicarla ¿no 's posan á més baix nivell que 'ls inquisidors més intolerants els que pretenen privarlos de l' us lliure de uns drets que son de tots?

¿Qué pretenen els perturbadors? ¿Fer inhabitable la ciutat més culta y més democrática d' Espanya? ¿Volen que pels carrers anem cada día á tiros y ganivetades? ¿Aspiran á que imperin sols la brutalitat y 'l terror? ¡Ay d' ells, el día que Barcelona accepti 'l reto! Perque si se 'ls conta, son en número insignificant: 'l poble honrat ni 'ls secunda, ni 'ls abona: el poble honrat els desprecia.

Pero al punt á que han arribat las cosas, ab aixó no n' hi ha prou. Existeix un foc de infecció y es precis extirparlo. ¿No ho fan las autoritats? tindrà que ferho Barcelona pel seu compte. Ja avuy no 's corra 'l perill de alguns anys enrera, en que s' explotava indignament la diferencia de classes y 's tirava á agravar el conflicte social sempre latent. Avuy el cas es molt distint: ja no 's tracta de pobres y richs, d' explotadors y explotats: el cas de avuy es la defensa de la llibertat dels drets constitucionals perturbats per una tayfa indigna; y de aqueixa llibertat y de aqueixos drets tothom-ne te necessitat, y més que ningú las classes més humils y desvalgudas. Avuy se tracta ademés de tornar pel bon nom de Barcelona, y de assegurar la seva pacífica y harmónica *habitabilitat*.

No hi haurá un sol barceloní que no respongui á la crida, si se li fa per aquests sols y únichs objectes tan sagrats, tan cívich y civilisadors.

Tenim el gloriós exemple del 20 de Maig, que sigué admiració del mon: cal reproduhirlo.

Una gran onada d' esperit públich escombrará el foc de infecció sense deixar-ne ni rastre.

Y si encare algun perturbador, per maldat ó fanatisme persisteix en fer cara á l' actitud generosa y digna del poble de Barcelona, llavors alsis el somatén, y compleixi cada hu ab els seus debers, per dolorosos que siguin.

P. DEL O.

A UN...

Vas enganyá á una donzella
perque era pobra, pro maca...
Ella t' aymava ab passió
y 't doná son cos y l' ánima
cedint á tos prechs innobles.
Quan vejeres desfullada
la poncella, tot tranquil
la deixares... ¡per una altra!
Ambicionant un bon dot
vas trobar lo que buscavas,
ets casat y tens diners...
y res més... ¡tot lo altre 't falta!
...Y la mártir del amor
en aquella casa blanca
que s' ovira en mitj dels camps...
de nit y día treballa
pensant ab el seu fillet
y ab la velleta, sa mare.
Ella ha de guanyals'hi el pá
perque tú vas enganyarla...
casante ab una altra dona
quan ella més t' estimava...
¡Es tant monstruós el teu crim...
que ni l' idioma té frasses

pera malehir ton mal cor...
y alabar la casa blanca!...

ANDRESITO

¿PER QUÉ NO?

Els aconteixements desenvolats á Barcelona aquests darrers días, ben lluny de constituhir, com molts se figuran, un sintoma deplorable de desquiciament, son, al meu entendre, un inesperat raig de llum que si 'ls que de la cosa pública 's cuydan saben aprofitarlo pot molt bé conduhirnos á la tan suspirada regeneració.

¿Qué ha passat aquí, freda y serenament analisat?

Una cosa admirable. Ha passat que uns quants senyors, erigitse voluntariament en directors del tinglado social, han agafat la Constitució, las lleys complementarias, els usos y las costums, y fentne de tot plegat una bola, ho han tirat de revés y han dit:

—¡Basta d' expedients y endergas jurídicas! Aquí no hi ha més usos, ni més lleys, ni més Constitució que nosaltres. S' ha de fer aixó, y aixó y aixó, y 'l que tingui alguna cosa que objectarhi que ho digui, que nosaltres ens encarreguém de portar el convenciment al seu ánim.

Y en menos que canta un gall, hem vist resolts per ells els plets més difícils y falladas sense apelació las causas més embrolladas. ¡Pim, pam!.. ¡Zis, zás!... Garrotada per aquí, pedrada per allá; aquest vull, aquest no vull... y ja está tot arreglat.

¿Pot donarse, desapassionadament considerat, procediment més breu ni més económic?

* * *

Económic, sobre tot. Ni un full de paper sellat, ni una gota de tinta, ni un minut perdut en averiguacions y interrogatoris.

Fora de la insignificant miseria que s' haurá gastat en pólvora, la resolució dels assumptos darrerament ventilats no ha costat ni un céntim.

¿No es aquest el bell ideal de la majoría dels espanyols, cada día més queixosos de lo car que 'l mecanisme polítich, administratiu y judicial ens resulta?

¡Y si sóls fos car!... Car y dolent Sempre, per una causa ó altra, el públich n' ha de sortir defraudat. Quan no per la lentitut de la tramitació, per la injusticia de la sentència. Quan no per las imperfeccions del procediment, pels defectes de la obra.

—¡Ah!—han dit més de quatre vegadas els pobres contribuyents:—¡D'altra manera anirían las cosas si tinguessim un

LA SITUACIÓ

—¿Per' ahónt el vol el passatge, Pubilla?

—Per qualsevol puesto; pero que sigui lluny, imolt lluny d' aquí!

govern barato, una administració sobria, una justícia ràpida y segura del terreno que trepitja!...

*
* *

Donchs bé; lo que ab tant anhel busca temps há tot Espanya, Barcelona ho ha trobat.

Uns quants sers perfectes, infalibles, adornats de totes las qualitats que caracterisan al bon governant, al bon administrador, al bon jutje, acaban de participarnos que, desde ara endavant, de la resolució de tots els assumptos qu' en la ciutat comtal se presentin se 'n cuydarán ells sols y ningú més qu' ells.

Nosaltres, cervells petits y rudimentaris, no tindrem altra missió que escoltar, callar y obehir cegament las sevas ordres soberanas.

Ells ens senyalarán lo qu' es bo y lo qu' es dolent.

Ells ens avisarán quan hem d' aplaudir y quan hem de xiular.

Ells ens indicarán lo qu' es mereixedor del nostre odi y de las nostras simpatías.

Ells en dirán: —S' ha d' admetre aixó, s' ha de retxassar alló, s' ha d' assaltar aquest pis, s' ha d' empaytar aquell home, s' ha de considerar immoral aquest acte, s' ha de tenir per lícit aquell atropello...

Ells, en fi, pensarán per nosaltres, legislarán per nosaltres, distribuirán l' aplauso y la censura per nosaltres, y en tots els actes de la vida els tindrem al davant nostre, serios y decidits, per dirnos en termes conminatoris:

—Ara, crideu; ara, calleu; ara, aclameu aixó; ara, gireuvos contra alló; ara, trayevos la gorra; ara, poseuvos de quatre grapas...

Y tot aixó, *gratis et amore*, per obra expontánea de l' abnegació y del més delicat dels altruismes...

*
* *

Conegut el procediment ¿per qué 'l Govern no s' ha d' apressurar á aplicarlo á tot Espanya?

La boca se 'm fa aygua al considerar las maravillosas conseqüencias que de la implantació d' aquest nou sistema de regir els pobles s' havían d' originar.

¡Quánta simplificació en els procediments! ¡Quína baixa en el pressupost de gastos!...

No 's necessitarían lleys, ni códichs, ni reglaments de cap mena.

Las cámaras legislativas serían una superfluitat.

¡Fora palacios de Justicia, Audiencias, tribunals, escribanías!...

¡Fora advocats, procuradors, jutges, gobernadors, arcaldes!...

¿El millor códich? El garrot. ¿El més perfecte reglament? Un revólver de sis tiros.

¿No tindriam al grupo legislador expontani que, generós y amatent, se cuydaría de tot y fins potser d' alguna cosa més?

*
* *

Val la pena de pensarho.

Organisats d' aquesta manera y modificant de pas la indumentaria en el sentit de posarnos per tota vestimenta un tapa-rabos al cos y al cap unas quantas plomas de colors ben virolats, ¿quí 'ns empetaría la basa?

Sense vanitat crech poguerho dir: dupto que á la Cafrería estiguin millor.

A. MARCH

JOYAS D' ART

Jo, l' abaix firmat, reconeixentme un O social ó una X artística, extesas las mans damunt del pit y posat de cara á cara ab la meva conciencia, creyent tenir la capacitat

legal necessaria, —com diuhen els notaris, —declaro, afirmo y confesso ab tota sinceritat y de la manera més expontánea, que son moltas las ocasiones en que penso, judico, parlo y escrich en absoluta discrepancia ab las demás personas, no ab el deliberat propósit de portar la contraria á la corrent comuna de las ideas, pero sí apreciand las paraulas y sentint els fets al revés de la inmensíssima majoría. Y aixís manifesto que jo may he notat la més mínima pena ni disgust quan he llegit ó m' han contat que tal ó qual joya d' art ha sigut venuda al Extranjer, considerant, á la inversa de tothom, que es un motiu de goig y de satisfacció ans que una causa de desconhort y condolensa.

Y feta tant solemnia declaració, permeteume qu' entri en materia pera justificarme als ulls dels qui fan el patarrell y senten esgarrifansas de vergonya quan l' or inglés ó la plata nort-americana s' emportan allá d' enllá alguna obra més ó menys recomenable.

*
* *

Fem cas omís dels temps y dels diners, y suposém que jo, en us de la meva llibérrima voluntat crido á Miquel Angel y li encarrego la estatua de *La Nyonya*; dich á Velázquez que 'm pinti una escena de la *Huelga general*; y demano á 'n En Benvingut Cellini que ciselli una copa de labor meritíssima pera béurehi als istius mitj canet de cervesa fresca. Els tres artistes s' hi avenen. M' entregan las respectivas obras; las pago y quedan mevas, ben mevas. ¿Hi ha cab dupte?

Al any de fetas, se m' acut una atrocitat, un crím artístich si volen; y de la fusta de la estatua me 'n faig construhir un penjarobas; poso 'l quadro al corral convertintlo en porta del cuniller, y fonch la copa pera que me la transformin en una senzilla palmatoria.

—¡Profanació! —presumo qu' exclamarán els aymadors de la bellesa. No ho contradich, no; passo per la profanació. Pero, ¿hi tinch dret? Legalment sí: es meu ben meu, puch ferne lo que me 'n dongui la gana. Y si ho puch malmetre jo, ¿no ho poden malmetre 'ls meus hereus? y si jo en lloch de destruirho m' ho vench, ¿no s' ho poden vendre 'ls meus hereus? Naturalment que sí.

*
* *

Apuntat lo precedent, ja 'm veig arrufats els nassos de alguns boy murmurant: —¡Quín defensor més acérrim de la propietat! —Nova equivocació. May he sapigut comprendre la *santedat* de lo teu y de lo meu. Parlava suara com home subjecte á las lleys. Com á cristiá no se m' olvida tampoch que cap dels set sacraments es la *propietat*. No regonech donchs els *sacratísimos derechos* de moltas personas.

No ha de faltar qui 'm posi aqueix reparo: —Es que las obras d' art no son *absoluta* propietat del quí las compra; sobre d' ellas hi te dret la Societat com á obra d' utilitat pública.

¡Angela! Ja aném pe 'l camí que 'ls volía. Si es aixís, hem de sentar un principi: *La Societat té dret á gosar d' alló que no reporta al seu possehidor tota la utilitat deguda*. Y com la Societat, (en lo que al Art fá referencia), no pot estar representada mes que per un grupo de la mateixa, podém aclarir aqueila tesis dihent: *El públich es l' usufructuari de tota obra artística*.

Conseqüencia: quants més sigan els que fruheixen la bellesa d' una obra, més cumpleix aquesta el seu primordial objecte.

¿Estém entesos? Avant.

*
* *

Suposém que 'l Marqués de la Cuca, mana construhir en el segle viii un sepulcre monumental en son Castell de Picacrestas; que l' abat de Santa María de Vallmarrana dota al seu convent d' una pica baptismal maravillosament esculpturada; y que al any mil cent vint y tres de la nostra Era, el rector de la Pobla de las Tófonas enriqueix la seva parroquial iglesia ab una dotzena de telas pintadas pe 'l propi Sant Lluch en els ratos de poca feyna.

Seguím las suposicions; ja que de fantasiar no 'ns ne fan pagar ni un céntim. Ens trobém en plé segle xx. El Castell de Picacrestas es un enderroch; á la Abadía de Vallmarrana hi ha un sol monjo que la custodia; á la Pobla de las Tófonas hi restan tres casas y conta sols ab vint feligresos. Afegimhi nous detalls: de las runas del Castell á la estació de carril mes propera hi han trenta

GENT DE SPORT

Els ciclistas barcelonins, agrahits al Ajuntament, que ha rebaixat á 5 pessetas las 15 que pagavan de matrícula, organisaren el passat diumenge una manifestació de simpatía á la corporació municipal.

kilometres; de la Abadía al cap de partit s' hi necessitan sis horas de tartana; á la Pobla sols s' hi pot anar els tres mesos d' estiu y mercés encare á las fermas camas de ruchs ensinestrats.

En tals condicions, ¿quánts artistas gosarán de la bellesa de las nostras imaginarias joyas? ¿Dotze cada any? ¡Ja foran prou!

Entrém á la part hipócritament trágica. La má extran-gera, aquella má furtiva que se 'ns endú las joyas que nosaltres tením arreconadas, aquella má forastera que carinyosament protegeix las esculturas que no han su-fert encare els cops de roch de la nostra brivalla y treu del domini d' un clero incult els retaules antiquíssims

amenassats de mala ff, aquella má rica, civilisada y bon-dadosa arrambla ab el sepulcre, ab la pica y ab las dotze taulas de Sant Lluch y se las emporta al Museu de Lon-dres, del Louvre, de Berlín ó de Filadelfia. ¿A qué? A que milers y milers de personas, centenars d' artistas pu-gan veure aquellas obras, contemplarlas, admirarlas, fruirlas, alabarlas, servint d' ensenyansa als presents y venidors.

¡Ah! Que si 'ls artistas qu' en ellas deixaren la marca de la seva inspiració y de la seva ánima creadora vege-sin l' obra d' educació y de reparació qu' aixó significa, tots votaríam á favor de las mans furtivas que treuhen las joyas sepultadas en els recons inacessibles del món

LA DONA CATALANA Á LA DONA CASTELLANA

—No 'n fassis cas ni te 'n recordis més d' alló, ¿sents?

IPROPAGANDISTA!

—Créguim, en els temps que corrém, lo que á vosté li convé es confiar-se á una persona seria, formal, reposada... com ara jo.

pera ferlas reviure y triomfar en els temples esplendents del Art y de la Bellesa.

Y cada cop qu' aixó passa, cada cop que atravessa la frontera una obra d' art de la qual avans ningú'n feya menció y que; abandonada per un Govern rutinari y deixat al qui se li enfonzan els monuments nacionals y se li pudreixen els quadros pe 'ls soterranis dels Museus, ha sigut recullida per un particular ja ab miras de lucro, ja sense desitj de negoci, que la transporta cuidadosament ahont sápigam guardarli las atencions degudas y la veneració que li es propia, surt disparada la premsa diaria á armar el gran espetech y el gran xivarri contra l' atrevit que exporta una obra que no feya cap servitut á ningú. Y demana lleys excepcionals, lleys prohibitivas, lleys conminatorias contra 'ls que venen y els que compran quadros, relleus, tapissos, metallisterías y trastos de l' antigor, porque troban mes bonich que aquí's consumin y 's pudreixin en absolut olvit y indiferencia ans que lluheixin en un Museu amparats pe 'l pabelló d' una potencia civilisada.

¡Diaris! ¡Diaris! ¿Ahont son las vostras energías quan els hortelans venen las patatas y las cebas als acaparadors francesos deixantnos aquí'l rebuig y las triaduras? ¿Ahont es la vostra escandalosa influencia quan els vinaters exportan á Suissa y á l' Argentina 'ls nostres xarops de pámpols, obligantnos á beure las escoriallas dels cups y de las botas barrejadas en nefando concubinato ab las fuxinas y els campetxos? ¿Ahont paran las vostras xerramecas mentres las taronjas y els melóns prenen el camí d' Hamburg y d' Inglaterra condemnantnos á men-

jar las mandarinas aixutas y els carabassóns aigualits? ¿Perque no ho prediquéu llavors que 'ls propis son avans que 'ls estranys, que 'ls de casa tenen drets superiors als forasters? ¿Que 'n traurém de tenir las grans obras d' art si 'ns mancan els aliments? ¿Com hi anirém á embadalirnos davant d' aquellas joyas artísticas escampadas allá y ensá si las camas ens fan figa pe 'l decandiment de la persona? ¿Com podrém disfrutar de la Bellesa si tenim el ventrell buyt?

Si no conservém el cos ¿ahont ficarém l' ánima?

XAVIER ALEMANY

Corrandas de la Espasa ⁽¹⁾

D' un raig de sol l' han feta
la espasa del honor;
y 'ls diables l' han batuda
la espasa del traydor.

La espasa quan s' allarga
arriba á lo més alt;
mes ¡ay!, que quan s' escursa
la espasa es lo punyal.

Espasa contra espasa,
un poble en dos partits:
la sanch demunt la terra
fa rassa d' escorpits.

La espasa es valentía,
la espasa es dignitat:
val més la espasa á trossos
que á l' ordre d' un malvat.

La espasa es companyona,
espill y gonfanó:
es lley de la conciencia
y es rassa y es nació.

Oh espasa, espasa meva;
no 'm deixis ni enterrat,
y á dintre del sepulcre
que 'm parlis al costat.

La espasa noble alsémla,
jamay que toqui al fanch;
la sanch no la rovella,
que sanch se renta ab sanch.

Espasa qu' ets la esposa
del cor y l' esperit,
primer que jo 't traheixi
enfónzat en mon pit.

Quan el traidor l' aixeca
el cel se torna brom,
y l' héroe dins la tomba
acosta la má al pom.

Pera nodrir á un poble
ab fam de llibertat
val més un camp d' espasas
que no cent camps de blat.

Oh espasa de mos avis
qu' ets mestra en lo ferir,
d' un temps un altre arriba,
no 't cansis de dormir.

Espasa qu' ets de ferro
demá serás de foch
y 'l crim treurás á fora,
y guardarás el lloch.

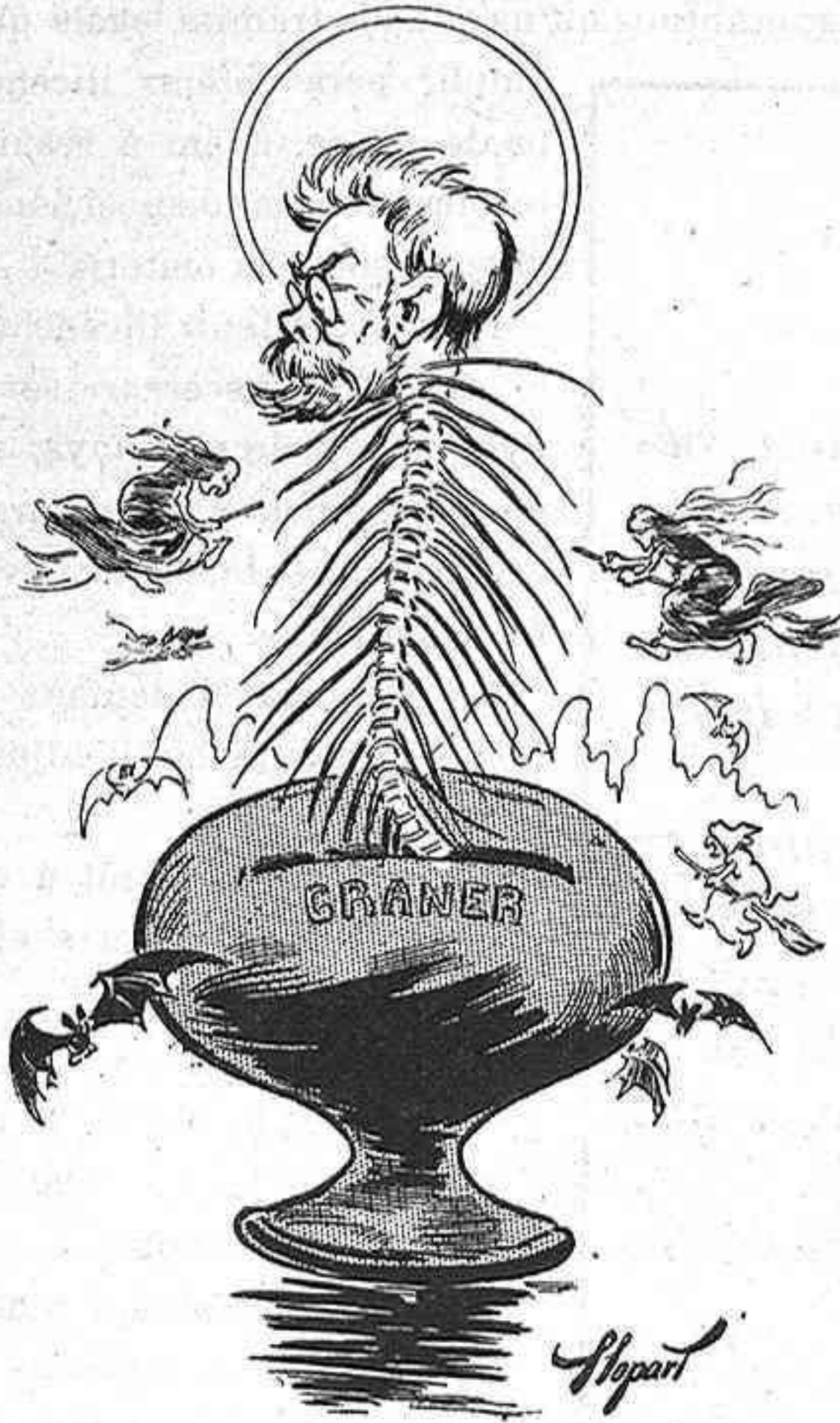
ANGEL GUIMERA

(1) De l' obra *La Santa Espina*, estrenada al *Principat*.

TEATRO PRINCIPAL

Estreno de «La Santa Espina», de 'n Guimerá

Sincerament celebrém
éxit tan extraordinari:
la enhorabona al autor
y al empresari.

PRINCIPAL.—ESPECTACLES GRANER

La Santa Espina, lletra de Guimerá y música de Morera es, sens dupte, lo més gros que artísticament s'ha fet á can Graner. Se veu clarament que D. Angel va escriure una obra pera lluhiment dels escenógrafs més que pera son propi lluhiment. Apesar d'aixó no hi manca en el llibre la grapa genial del autor, que ha sabut harmonisar en el transcurs de l'obra las escenas més grotescas ab els tochs poétichs y sentimentals de més bon gust, qualitat que sab apreciar y estima ab preferéncia el públich aficionat á aquest género d'espectacles. Pot ser no té *La Santa Espina* aquella unitat y aquella gracia ingénua de las sarsuelas bufas que havían sigut un temps las obras predilectas dels barcelonins; pero com á filla qu'es d'un gran literat y de un gran patriota, se fa agradosa per son diálech esmaltat de delicats pensaments y per la poesia, sempre de casa, que exhalan moltes de las situacions.

La música es hermosa; apropiada als moments, valenta, rica en harmonías y inspirada casi sempre. Sobressurten alguns números com el cant de l'espasa, el coro de bruixas y la sardana que té molt color ampurdanés.

Y ara tot el resto d'alabansas pels decoradors. Totas las decoracions, originals dels nostres primers escenógrafs, son novas y espléndidas. La darrera del últim acte, d'en Junyent, un verdader panorama: Montserrat gran, magestuós, al fons d'una plana verda. La ilusió

es complerta. Van ser molt aplaudidas, també la primera del acte primer: una masía de part de fora, tot llum y color, y la del castell del segón, dels Srs. Moragas y Alarma, de notable efecte y ab un fons mogut y una perspectiva qu'es l'admiració del espectador inteligent. La direcció, á la italiana, bastant bé.

LICEO

En Mascagni ja se'n ha anat. En la *serata d'onore* quedá brillantment patentisada la estimació que ha sapigut guanyarse á Barcelona en son doble aspecte de compositor y director de orquesta.

El nostre públich es algun tant difícil; pero quan s'entrega, ho fa ab tota l'ánima. De aquesta condició 'n será un nou testimoni l'aplaudit autor de *Cavalleria rusticana*.

NOVETATS

La companyia siciliana va marxant d'éxit en éxit.

Sigué colossal el que obtingué en Grasso ab *La morte civile*, d'en Giacometti. Un drama antiquat y convencional, que 'l valent actor sapigué transformar en un prodigi de realitat, en un potent esclat de vida. El públich en massa (aquella nit era numerós) s'alsá de las butacas per aclamarlo.

Seguidament se representá *Nica*, de Nino Martoglio, es una obra sentimental y cándida, que ha vingut al món retrassada de mitj sigle. Jo crech que cinquanta anys enrera fins hauría fet plorar; mes avuy se sostingué, gracias á la esmerada execució de la Aguglia, en Grasso, en Musco y en Majorana. Son decididament, además de notables artistas, uns grans salvadors de náufrechs.

L'estreno de *La figlia di Jorio*, obra poemática de G. D'Annunzio va valer un plé al teatro de Novetats y una ovació constant á Mimí Aguglia. Se tracta de una obra hermosa, descendent directa de las tragedias gregas; com en aquestas, el dolor fatalista acorralant al amor y á la heroica virtut esclata ab extraordinaria for-

DEMOSTRACIÓ

—¡Mira si ha sigut general la indignació!... ¡Hasta las capellas protestan!

DE INTERÉS GENERAL

Contestant á las varias personas que 'ns han escrit preguntantnos quíns son els trámits legals que cal

omplir pera obtenir llicencia de us de armas, aném á resumir en termes breus las disposicions avuy vigents sobre la materia.

Pera poder tenir llicencia de us d' armas es necessari ser espanyol, major de vint anys, residir en la provincia y no trobarse processat criminalment ni haver sufert condemna.

La llicencia 's demana en la forma indicada en l' adjunt modelo.

El document timbrat á que fa referencia la sollicitut s' ajusta á la següent escala:

Pel que posseheix cédula de 1.ª classe, ha de ser de 30 ptas.

Cédulas de 2.ª y 3.ª, 20 ptas.

De 4.ª y 5.ª, 10 ptas.

Las demás classes, 7 ptas.

Creyém que ab aquestas senzillas explicacions quedarà satisfeta la curiositat de las personas que al efecte 'ns han escrit durant els darrers días.

Pólissa
d' una
pesseta

Sr. Gobernador:

Fulano de Tal y Tal, mayor de edad, vecino de... de esta provincia, según acredita con su cédula personal de... clase, número..., expedida en... el día... de... último, hallándose en el pleno uso de los derechos que le reconocen las disposiciones vigentes,

A V. S. acude con el respeto debido en solicitud de que se digne expedirle, previos los informes necesarios, licencia de uso de armas, á cuyo fin acompaña el adjunto documento timbrado número... de la clase..., que es el que por su cédula le corresponde.

Es gracia que espera merecer de V. S., cuya vida guarde Dios muchos años.

..... de... de 190...

FULANO DE TAL

Sr. Gobernador Civil de esta provincia.

sa. Sembla que al ser traduhits, els admirables versos del original han sigut mutilats sense compassió; no obstant, conservan la fonda intensitat dramática y es possible que ab l' ambient siciliá, ab sa característica passional, guanyi relleu aquell procés anímich de *Aliggi* y la seva desventurada amiga.

Plásticament la obra té també un indiscutible valor, hi ha en ella situacions que resultan verdaders quadros de gran bellesa artística.

Inútil dir que la companyia Grasso va treure'n un partit immens, encare que tota la gloria va ser aquella nit per la incomensurable Aguglia, qui més que crear el tipo de *La Figlia di Jorio*, l' ageganta més enllá de lo que humanament pot imaginarse. Ella encomana l' horror al públich qu' esclata, durant aquell dolorós via-crucis de la protagonista, en exclamacions apagadas de admiració, exclamacions involuntarias que 's transforman al caure 'l teló en aplausos delirants y crits d' entusiasme.

En Grasso, en Musco y en Majorana, van tenir igualment en tensió al espectador ab son treball de constant filigrana.

En resúm: una gran vetlla que recordarán ab joia els ayments de las emociones purament estéticas.

Il diritto di vivere, del famós Bracco, es un drama emocionant, de tendencia jurídica-social. Se tracta de dilucidar qui es més criminal: si un obrer inventor de un artefacte que ha de sucumbir á una explotació infame y que roba una suma al seu explotador, ó bé aquest que ha abusat de la seva fortuna y de la seva astucia, expoliant-lo indignament.

Bracco presenta 'l problema ab gran valentia y troba ocasió d' escriure unas quantas escenas que patentisan el seu domini del art teátrich.

Pietra fra pietre, es un drama digne en tots conceptes de l' acreditada firma del seu autor, el dramaturg alemany Suderman. Una obra consistent, ben articulada,

exhuberant de vida, palpitant d' emoció. Hem de agrahir á la companyia siciliana que 'ns l' haja donada á coneixer per primera volta. Els actors de casa no acostuman á fer nos aquests regalos: agrahimho als extrangers, que ab aixó demostran l' interés que 'ls inspiran els grans succesos teatrals del món, y lo amatents que son en apropiarse'ls.

La execució, irreprotxable. En Grasso ha fet del tipo de protagonista una de sas més hermosas creacions. Admirablement la Aguglia, y molt bé l' actor cómic senyor Musco, que sab unir la gracia á la discreció.

* * *

Dimars varen donarnos un esbós de drama, titulat *Il Garofano*. Es del género verista, y no 's distingeix sino per sas qualitats literarias. Sense la admirable interpretació dels artistas sicilians, que saben donar relleu als detalls més insignificants, la obreta no suraria per inconsistent y fluixa.

La comedia dramática de Capuana, *Bona gente*, sense estar á l' altura de *Malia*, entra de plé dintre las obras de costums de bon género y enclou un sentit moral práctic que la fa altament simpática. L' assumpto es molt semblant al de *El cor del poble* del nostre Iglesias, pero en aquella s' hi barreja millor la emoció dramática ab la cómica alegría.

Com es de suposar, la heroína de la festa va ser la gran Aguglia, quina ductilitat va manifestar ostensiblement en tota la obra.

CATALUNYA

Apenas s' ha sostingut la comedia *Lazos indisolubles*, del Sr. Parera. En el concurs d' *El Líberal*, de Madrit, siguió una de las cinch premiadas. El públich barceloní la va rebre ab marcada indiferencia.

* * *

LA SENMANA GRÁFICA

La rambla de Canaletas el passat diumenge, pocs moments després d'haver reventat la bomba.—Entrada de la escala ahont tingué lloch la explosió.—La Creu Roja transportant ferits als dispensaris.—A la Gran Vía. Sortida del *meeting* catòlich celebrat á las Arenas.

Ja coneixíam *Los tres anabaptistas*, per haverlos representat una companyia italiana. Es una producció aixerida, graciosa, plena de travessura. Per més qu'en l'arreglo castellá pert bastant, fa encare de molt bon veure, per ser un dipòsit inagotable de riallas.

GRANVIA

Per fi, després de molts anuncis, siguié estrenada *La noche de Reyes*, llibre de Arniches y música del mestre Serrano.

Es una producció romancesca feta ab aquells mateixos motllos que posseheix l'autor y que tants éxits li han valgut.

El públich s'hi va deixar enganxar desseguida, lo que 'ns fa creure que durará molt temps en el cartell.

•••

També ha tingut un éxit regular *La chinita*, sainete líric de Ibáñez Villaescusa, ab música de Chueca fill y P. Córdoba.

Ja té la empresa un parell de crossas ben reforsadas per' anar marxant.

EN ELS DEMÉS TEATROS

Al *Romea* s'estrena avuy *Nit de neu*, de D. Pere Busquets. A qual autor ens permetrém demanarli que dongui expressions de part nostra á D. Teodoro Baró.

∴ Al *Circo Barcelonés*, la *Flecha humana*, anunciada ab tant rebombori, no va fer blanco. Ara s' parla de fer venir á unas *Argentinas*, que no sabém si donarán gayre argent.

∴ Al *Tivoli* las lluytadoras obtenen cada nit una victoria.

∴ Al *Cómich* s'está representant l'obra de gran espectacle *Las mil y una noches*, que si la empresa pogués, prou faria durarla mil y una nits.

∴ Al *Nou* ha sigut rebut ab agrado l'entremés *Casta y Pura*, qu'es una obreta lleugera pero que rellisca bé.

∴ Y per últim, si volen veure *El reinado del terror*, sense perill de pendre mal, no vagin á las immediacions de las Arenas, ni á la Rambla de Canaletas: bastará que s'arribin al *Apolo*.

N. N. N.

De la publicació de un article (diguemne article pera dirne alguna cosa) ofensiu á las donas castellanias; de l'algarada vergonyosa que las kábilas realisaren ab aquest motiu, á ciencia y paciencia de las autoritats; dels sagnants successos ocorreguts á la eixida del *meeting* de las Arenas, y de la nova bomba qu'esclatá poch temps després dintre de la escala de una casa de la Rambla de Canaletas, ne protestém una y mil voltas ab tota la forsa de la nostra honrada conciencia.

Ja sabém que las protestas no bastan. Se necessita ademés l'acció. La del poble ha de suplir á las de las autoritats. Si Barcelona no proveheix á la seva propia defensa, está perduda.

El mitj milió y pico de habitants que conta Barcelona no s'han de prestar ja més á ser víctimas de tants escándols y de tantas maldats.

De altra manera s'posarían al nivell de la numerosa quadrilla de segadors gallegos, que van deixarse robar per dos lladres, porque com deyan ells: *«ibamus solus.»*

Els pobles dotats de instint de conservació y que tenen conciencia dels seus debers, no hi van may de sols.

Ab motiu del article que doná lloch á la unánime protesta de Barcelona, no faltá qui retragué 'ls agravis qu'

en diversas ocasions s'han inferit á Catalunya, sense que ningú 'n protestés may.

Y aixó s' retreya no pera justificar una etzegallada individual que no té justificació possible, sino pera establir una justa diferenciació entre la conducta de uns y altres.

De la comparació, Catalunya 'n surt altament dignificada, y aixó, després de tot, es lo que més ens ha de satisfere.

Trobo molt natural que 'l *Casino castellano* s'indignés y protestés contra 'l malaventurat article. Mes ja no 'm sembla tan oportú que acordés acompanyar la protesta, del asquerós article, á fi de repartirlo profusament «para que llegue á conocimiento de España entera.»

¿A qué passejar el mónstruo després que Barcelona y Catalunya entera l'han esclafat deixantlo sense forma?

La indignació dels catalans es lo que hauria de propagar el *Centro castellano*, y tots hi guanyaríam: ells, nosaltres y l'esperit de sana justicia.

Sens dupte porque cap persona decent el llegeix, un senmanari bordellench, redactat per busca-rahóns forasters, s'ha ocupat de las dignas senyoras que colaboraren en el número extraordinari de *La Tralla*, en la forma que van á veure 'ls nostres lectors, sense que ningú fins ara n'haja protestat, ni haja fet sentir el pés de la seva indignació.

De una d'ellas diu: «No sabemos á que ganadería pertenece, pero sabemos la de su esposo.

De un'altra: »De procedencia alemana. Esconde su primer apellido porque debe ser deshonoroso.

De un'altra: »Vendedora de frutas. Son tiernas.

De un'altra: »Vive de los literatos.

De un'altra: »Según declara es modista, pero ya sabe que hay muchas que dicen tener esta profesión.

De un'altra: »Es una payesa inocente. No está iniciada.

De un'altra: »Aprendiza de modista. Es una Nana en miniatura.

De un'altra: »También es casada. El marido no puede ir de noche.

De un'altra: »No se casará más que con catalanistas porque le gustan todos los hombres.

Y de un'altra en fi: »Cuando está sola filosofa. En compañía no.»

•••

Tots aquests insults dirigits á dignas y honradas damas catalanas, han sigut publicats per un libelo afrentós, qu'es el qui va mostrarse més indignat per l'article de *La Tralla*. Y va publicarlos quan major era la sobrecitació del públich, y quan els falsos defensors de la dona castellana havían ja promogut un'algarada digna de beduhíns.

Sapiguemho de una vegada: ¿se fa solidaria de aquestas asquerosas ofensas la premsa lerrouxista?

El Sr. Manzano ha perdut totas las fullas, totas las pomas y fins l'escorsa.

Es arbre mort.

El seu últim acte ha sigut la denuncia de dos ó tres periódichs.

¿Y á n'ell qui 'l denuncia?

•••

Perque en la visita que varen ferli diumenje 'ls organitzadors del *meeting* de las Arenas, tractá de disculparse, carregant el mort sobre la policia.

Veus' aquí sas textuales paraulas:

«Siendo tan mal retribuida la policia, no puedo responder de la moralidad de la misma, ni siquiera de que obedezcan mis órdenes.»

Per haver dit menos que 'l Sr. Manzano, hi ha avuy periodista que s'troba tancat á la presó.

Per curiosa la visita dels estudiants á la primera autoritat de la província.

—Sr. governador—li varen dir—venim á demanarli que dimiteixi. D'altra manera no entrarem á classe.

Y la primera autoritat (?) vá respondre:

—Estiguin tranquils: dimitiré.

¡Pobre Sr. Manzano! Tot just som al mes de janer y ja 'ls estudiants li han donat carabassa!

La pacientíssima Barcelona está ja en el cas de fer una petita variant en el *Pare nostre*.

Carregada de santa resignació haurá de dir: «La nostra bomba de cada día, donáunosla, Senyor, en lo día de avuy.»

Perque prompte no passará un sol día sense que 'ls terroristas, tan malvats com misteriosos, ens fassin aquest regalo.

La bomba del diumenje es cusina germana de las últimas corresponents á la senmana de Nadal. No hi ha mes diferencia sino que aquestas foren colocadas en la Rambla de las Flors, y l'última ho fou en la de Canaletas, també com una de aquellas, dintre de una escala.

N'hi ha per perdre l'enteniment, si un se proposa esbrinar l'objectiu que perseguirán els autors de uns críms tan estúpits, que sols produheixen víctimas innocents, ó millor dit *casualitarias*.

Bé es veritat que de víctima verdadera tan sols n'hi ha una, y es sempre la mateixa. La víctima de las bombas es Barcelona, ferida en lo mes sensible del seu cor, en lo mes sagrat del seu bon nom, en lo mes digne de las sevas ansias de prosperitat y de progrés.

Barceloníns: defensém á la nostra mare!

La trista abundancia de sucesos sensacionals ocorreguts á Barcelona aquets últims días, ha apagat en certa manera els ecos de la sessió del Ajuntament del dijous de la senmana anterior.

La qual tingué una gran importancia.

Y consti qu' en aixó diferim dels escarafallosos que sostenen que certs assumptos no s'han de tractar en el Consistori. Si s' refereixen á atropellos comesos contra dignes regidors, alguns d'ells en la mateixa Casa de la Ciutat ¿volen fer el favor de dirme ahont s'han de tractar?

Estigueren en el seu punt els que plantejaren la qüestió. Pero no s' pot dir lo mateix dels qu'en lloch de protestar clara y explícitament contra els insults y las amenassas de

una kábila desenfrenada, qu'es lo que havían de fer, tractaren d'envenenar la qüestió suscitant novas y apasionadas querellas.

Las protestas á mitjas no son admisibles, Sr. Giner de los Ríos. El punt que s' posá á debat era concret, y concretament s' havía de resoldre, desautorisant com se mereixen als que usurpan la representació dels electors, empleant per tot argument l' insult y l' amenassa, y per únich medi de persuasió el garrot, el ganivet y el revolver.

¿Y qué dirém de certs edils de *menor cuantía*, que s' presentan á interrompre 'l debat, que havía de ser modelo de serenitat, ab crits de una cultura tan exquisida, com els de *traidors y canallas*?

¿Y qué de la pretensió de un cert regidor que ha concentrat en la poblada barba tota la seva ferocitat revolucionaria, quan pretenía ofegar la veu del Sr. Bastardas, demanant quart-y-ajuda al alcalde «al representante del gobierno»—com digué ab frase textual?

FIGURAS ARTÍSTICAS

L' actor siciliá GIOVANNI GRASSO en escena.

Per fortuna 'l Sr. Bastardas no es dels que s' acoquinan. Y 'l seu discurs, sincer, enérgich, quedará com un modelo de serenitat y d' eloqüencia.

En ell deixá ben aclarida la situació dels regidors republicans solidaris, que no s' han mogut de la Unió republicana, desde 'l moment que continuan acatant la jefatura del Sr. Salmerón. Els que en tot cas se n' han sortit son els altres, els que han ingressat en el partit lerrouxista.

Per lo tant els solidaris si algun día haguessin de retirar-se ho farían posant la dimissió en mans del Sr. Salmerón. Ara per lo que respecta als cárrechs que alguns d' ells desempenyan, cap inconvenient tenen en posarlos á disposició del Consistori.

Lo qual vol dir que 'ls tinents d' alcalde lerrouxistas haurán de fer lo mateix desde 'l moment que no contan ja ab la confiança de la majoría íntegra que vá elegirlos.

La estocada del Sr. Bastardas es d' aquellas que s' enfonzan fins á la empuñadura.

S' ha guanyat l' orella del lerrouxisme.

Hem de aplaudir incondicionalment al alcalde senyor Sanllehy, que ns ha resultat un modelo de imparcialitat y de decoro en el desempenyo de son difícil cárrech.

En vá alguns que alentan certas pretensions electorals de mal género tractan de marejarlo exigintli el nomenament de determinats alcaldes de barri. El senyor Sanllehy,

AVANS D' ENTRAR AL CONSISTORI

Sense aquesta precaució,
no hi haurà pau al saló.

que ans que tot vol la pau de Barcelona, s'hi ha negat resoltament. «Entre caciquistas y lerrouxistas anda el juego», y 'l Sr. Sanllehy no es una cosa ni altre. D Domingo no es més que barceloní.

Fará bé en mantenirse en aquesta actitud imparcial y digna. Y si á la ff l'obligan á deixar la vara, no vacili, ab la plena seguretat de que quan li caygui de las mans, á n'algú li farà mal.

¡Ab quina efusió varem abrassar als nostres amichs Rectó y Manau, que per ff recobraren la llibertat, per virtut de la ley de amnistía!

Lley regatejada en la seva concessió, y en la seva aplicació demorada; pero que á la ff ha tingut la deguda eficacia. May es tart quan la ditxa arriba.

Pero... ¡ay! las portas de la gabia paradora obertas pera donar pas als presos, sense tornarse á tancar donaren ingrés á altres periodistas. Torném á tenir en marxa la aburrida ley de jurisdiccions. Lo que l' amnistía havia netejat, ha tornat á embrutarse. Ho lamentém ab tota l'ánima.

¡Anda, salero! Ja se las clavan ells ab ells.

Al fill del acreditat y aplaudit coronel senyor Careaga, ¿saben quín motíu li ha tret *El Progreso*?

En el número del día 15 vaig tenir ocasió de llegirho.

Li díu: *El elocuente orador radical Juanito Careaga*.

Y aixó que 's tracta d'un dels seus *allegados* més íntims.

Vaja, la rahó ha de donarse á un moro.

Pendre tan inconsideradament el pé! á una criatura, no está bé.

¡Cuydado ab las felicitacions!

L'altre día, uns quants senyors economistas,—proba blement economistas de secá—varen anar á visitar al ministre d'Hisenda, pera felicitarlo «per haver definitivament conseguit la estabilitat dels cambis.»

Y 'ls cambis varen ferho tan bé, que de 8 á que 's cotisaven en el moment de la visita, l'endemá, d'un brinco, varen posarse á prop de 9.

¡Pels claus de Cristo, senyors felicitants! Estíguinse á casa ben quietets y déxinse de matemáticas.

Perque—n'estém segurs—á la segona felicitació, se 'ns plantan els cambis á 25.

Com si ho vejessim.

Segons llegeixo en un periódich, en el *meeting* que á favor de las escuelas racionalistas va celebrarse el passat diumenge al teatro Condal, el senyor Puig de Asprer va dir que «el día se presentaba muy hermoso y convidaba á ir á dar un paseo por la Gran Vía de la izquierda al salir del meeting.»

Si la versió del *Diluvio* es exacta, comprench perfectament que 'l senyor Puig de Asprer defensi ab tan ardor las escuelas racionalistas.

Y no tant pels altres com per ell mateix.

Molt, en efecte, li convé anar á una escola racionalista, al home que blasonant de defensor dels drets individuals parla, en moments com aquells, d'anarse á passejar per la Gran Vía de la izquierda.

Entre uns y altres, ¡estém ben posats!

La *Gaceta oficial del Celeste Imperio* publica el mensatge que uns *carriñosos pequeñuelos*—frasse del referit periódich—assistents á una escola, dedican al senyor Lerroux.

Del tal mensatge n'espigolo els següents conceptes:

La conquista de las grandes reivindicaciones...

La idiosincrasia...

Pueblo prostituído...

Ab tota franquesa, ¿no 'ls sembla á vostés que 'ls *carriñosos pequeñuelos*, per ser tan *pequeñuelos*, están ja bastant adelantadets?

El president del gremi de forners de Madrit, autor d'aquesta inmotivada puja del pa que tants escándols ha originat á la coronada vila, 's díu Cuervo, es á dir, *Corb*.

Ja veuen com una vegada més resulta veritat alló que canta l'adagi.

«Cría corbs... y t'apujarán el pa.»

Pera formarse un concepte exacte de la importancia que ha tingut el terremoto de Jamaica, els aconsello que no llegeixin cap més periódich que *El Liberal*. Es el que ho porta més bé.

¿Ne volen un exemple?

Referintse á Kingston, la capital de la infortunada isla, díu:

«Esta ciudad contaba con 46,000 habitantes.»

Y vejin si ha d'haver sigut tremenda la catástrofe, que pocas ratllas més avall anyadeix:

«El llanto reina en la ciudad: más de 100,000 personas se encuentran sin abrigo...»

¡Quín horror, eh? ¿Ho havían sentit dir may de cap terremoto aixó?

Ara m'explico que 'l día de l' arribada de don Aleandro, el propi periódich contés 600 correligionaris al andén del apeadero y no sé quants mils en la manifestació.

El bolero que veu cent mil personas sense alberch en una població que sóls té—segons ell mateix dfu—*quarantasis mil* habitants, está autorisat per aixó y molt més.

Lo que hi ha es una cosa.

¿No pensa *El Liberal* que ab aquests espantosos infundis invadeix el terreno del seu inseparable company de glórias y fatigas?

¿Qué dirá, davant de tan desleal competencia, la *Gaceta oficial del Celeste Imperio*?

Xascarrillo de postres:

La famosa escritora Mme. de Sevigné acaba de depositar sobre la taula del notari 'l dot de una filla seva.

—Molts diners son—digué—per' obligar á Mr. de Grignan á dormir ab la meva filla!

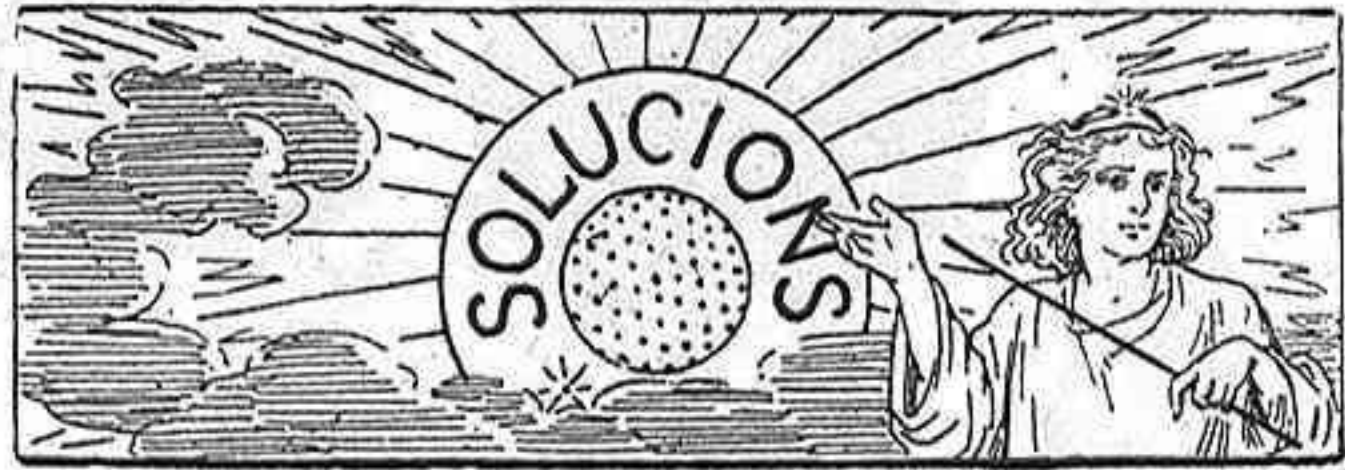
Pero, després de un moment de reflexió; afegí:

—Pero en ff, si 's considera que hi haurá de dormir demá, demá passat y sempre... la veritat sigui dita, no resulta pas molt car.

—Y vosté, senyora, no 'ns farà conéixer la seva opinió?

—No hi tinch cap inconvenient—respongué la dama, que té per cert un ingeni molt agut. Baix el meu punt de vista exclusivament femení, jo estimaría al filósop per marit, al poeta per amant, y al novelista per confessor.

La tertulia en pes li tributá un merescut aplauso.

A LO INSERTAT EN L' NÚMERO 1459

- 1.ª XARADA. — *Ca-le-lla.*
- 2.ª MUDANSA. — *Bonys—Banys.*
- 3.ª INTRÍNGULIS. — *Tantarantana.*

ELS POBRES DEL DIA

EPÍGRAMAS

El manquet de ca 'n Badó
á la noya d' en Regás
li va demaná un petó,
y ella li digué: —Aixó no,
fesme si vols un abrás.
—Igual sería—digué—
si ab un bras el meu desitj
pogués també satisfé:
d' abrás sols te 'n puch fer mitj,
y de petó, un y sencé.

Se va casar el noy Prat
ab la xicota més bella,
la que á més de dirse Estrella
era una estrella en vritat.
Mes al poch temps, per son mal
se li torná tan trapella.
que díu sempre parlant d' ella:
—¡Quína *Estrella* més fatal!

—Sémola ves á comprar
á l' adrogué, y *cuyta* ¿eh noy?
—Vaig tot seguit.
—*Cuyta*, Eloy,
que 'l pare no pot tardar.
—¿Qué dú's?

—Sémola fumant.
—Y bullida ¡quina truyta!
—L' adroguer d' aquí 'l davant
m' ha dit:—Per sémola *cuyta*
tens d' anar al restaurant.

Parlant de carn de tocino
deya l' altre día 'n Gil:
—Per butifarra sencera
no hi ha com la que té 'l fil.

JOSEPH PLANAS

QUÈNTO

En un saló literari, cada hú hi deya la seva sobre filosofia y literatura.

Un dels tertulians preguntá á la mestresa de la casa:

—Diu la senyora que miri d' aprofitar aquestas calsetas pel seu nen petit.

—Escolti, ¿no tindria cap sombrero de senyoreta pera la noya gran, que may calla demanantme'n un?

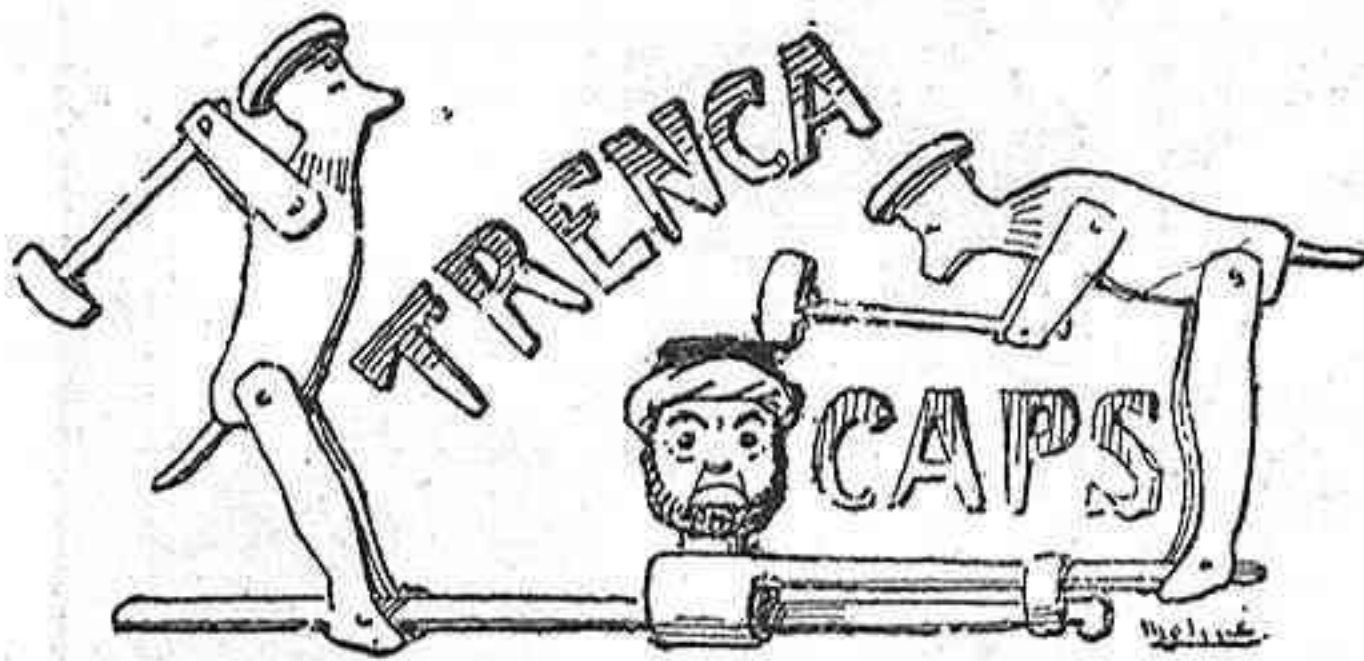

LA NOTA DE LA SENMANA

Si la tal *Elisabeth*
cau en mans de nostras donas,

Ibona l' haurían posat,
pero bona, bona, bonal

XARADA

Carta oberta dirigida á n' els amichs TRES CALANDRIS
DE MASNOU

Estimats amichs «Calandris»:
Per fi l' *dos-tres* ha arribat
que l' aixerida *Campana*
y *LA ESQUELLA* han publicat
hu la secció *Trenca* closcas,
algún de vostres treballs.
Per aquí s' *hu-ters-dos-quinta*
de vosaltres, y ab *tres-dos*,
tothom son aplauso us dona
perque en lloch de fer com molts
que ab jugá á cartas sols pensan,
vos poseu *prima* un recó
y allí solets y ab perfidia
barrinant tots qui més pot,
feu xaradas, geroglífichs
y conversas de mistó.
Ma *total* donchs vos envío
per vostre debut, que 'm plau,
lavant! y disposeu sempre
de vostre amich

COLL DE CLAU

ANAGRAMA

Vaig trobar al amich *Tot*
al sortir del hospital,
ly ab sa cara conegué
qu' era morta la *Total!*

MOKA SOKA Y C.^a

TARGETA

PERE MEANA
FALSET

Formar ab aquestas lletres el títul de una aplaudida
sarsuela.

A. DE P. CARARACH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Carrer de Barcelona.
5 8 2 2 6 2 8.—> > >
4 8 2 5 3 7.—Nom d' home.
1 3 6 2 8.—Poble catalá.
5 8 2 4.—Aliment.
1 3 8.—Nom de dona.
7 3.—Nota musical.
3.—Vocal.

MOKA SOKA Y C.^a

CONVERSA

—Escolta Anton; has vist passar el germá de la meva
dona?
—Jo aquí mateix acabo de saludar á dos, pero no sé
quin d' ells era.
—Un de prim y ab barba.
—Sí, es vritat que un portava barba, pero no li sé el
nom.
—Home no siguis tonto, que tu mateix l' has anomenat
fa poch rato.

A. CARARACH

GEROGLÍFICH

: :
Febrer Mars Abril
A
I G I
I

M. ROCA (a) CALET

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Barcelona à la vista

351
vistas

ESPLÉNDIDO ALBUM DE FOTOGRAFIAS
DE LA CAPITAL Y SUS ALREDEDORES

Un tomo, encuadernado con preciosas tapas en oro y negro . . . . . Ptas. 12

Edicions populars

SANTIAGO RUSIÑOL

EL POBLE GRIS

Un tomo de més de 260 planas, Ptas. 1

Obra nova

LA

SANTA ESPINA

PER

ANGEL GUIMERÁ

Preu: 2 pessetas

PER APELES MESTRES
Preu: 1 pesseta

J. BURGAS

CANTS INTIMS

Jordi Erín

EPISSODI DRAMÁTICH

Preu: 2 rals

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franquig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certifiat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

¡ECCE BARCELONA!

—¡Mireula, mireula bé!
¡Ni aspecte de ciutat té!

ATOK
Miquel de
1972